

KOSTNICKÉ JISKRY

Evangelický

týdeník

21-22/2008

16. července 2008

ročník 93

cena: 10 Kč

Příští číslo vyjde
20. srpna
Z obsahu

* Lilie pro Husa

* Domácí násilí a Geneze

* Z ekumeny

Poselství k 10. neděli po sv. Trojici

KONEC VŠECH VĚCÍ JE BLÍZKO. ŽIJTE PROTO ROZUMNĚ A STŘÍZLIVĚ, ABYSTE BYLI POHOTOVÍ K MODLITBÁM... NEBOŤ 'VŠICHNI LIDÉ JAKO TRÁVA A VŠECHNA JEJICH KRÁSA JAKO KVĚT TRÁVY. USCHNE TRÁVA, KVĚT OPADNE, ALE SLOVO HOSPODINOVO ZŮSTÁVÁ NA VĚKY'.

1 P 4,7-11

Na počátku církev měřila zbývajících čas v hodinách. O tisíc let později odpočítávala církev na přelomu prvního a druhého milénia čas nejprve v měsících, pak v týdnech, ve dnech a nakonec i v minutách.

Dnes církev raději úplně přestala čas počítat. Ukázalo se, že poslední dny a hodiny trvají dlouho. A tak se plánuje na dlouhé roky dopředu. Finančně například na 60 let...

Jistě však je jistojistě, že konec věcí je blíž než za časů apoštolů! A dále je jisté i to, že konec našich vlastních věcí je také dnes o den blíž, než tomu bylo včera. Všechno spěje ke svému konci. Nejrychleji však spějí ke svému konci lidské životy. Jak Petr připomíná: 'všichni lidé jako tráva...' Aha! Jestli je konec všech věcí blízko, tak ještě blíže je konec našich vlastních věcí. Vždyť všechny naše dny a naše krása jsou jako dny trávy, jež je kosena sekači, nebo sežvýkána přezvýkavci... Konec všech věcí, a tedy především našich vlastních věcí, je blízko. To neradi slyšíme. Raději bychom se soustředili na konec všech ostatních věcí. Žít s vědomím konce, to je v moderní společnosti nově vznikající tabu. Prodlužujeme život, zachraňujeme dříve nezachránitelné, endoprotézy, by-passy, transplantace kmenových buněk... Výsledky nejsou špatné.

Stoupá útešně střední délka života, lidé žijí déle a v lepší kondici. A přece náš život má své meze, má své meze. V křesťanské perspektivě ovšem konec časnosti znamená začátek věčnosti. Nemusíme nic uspěchat, je lepší zemřít „syty dnů“, nežli tragicky mladý. Ač nás přece konce věcí (tedy úmrtí, rozpady, kolize a ztráty všeho druhu) kolem nás rmoutí, nesmějí nás urmoutit k předčasnému konci. Žít s vědomím konce věcí, to nás má vést k pokoře, k rozvaze, k vyšším rozměrům a dimenzím, než je momentální zážitek a požitek. Apoštol říká: žijte rozumně a střízlivě. Tedy především ŽIJTE! Je to výzva k životu, k životu žitému naplno, hluboce, opravdově, s vědomím určitého úkolu, s vědomím spoluúčasti na Kristem započatém díle. V takovém rozpoložení můžeme žít radostně a beze strachu. V čase pohybujícím se kdesi mezi poslední hodinou a věčností...

Petr Špírko
seniorátní farář
Pražského seniorátu ČCE

Původ – můj i váš

Vzpomeňte si, že Werich s Voskovcem zpívali spíše posměšně než chlubitvě, že jejich rod je starší rodu Habsburků. Hodnotu člověka neviděli v dlouhé řadě doložitelných předků, případně v jejich zásluhách o blaho státu nebo lidstva, nýbrž v jeho aktuálním mravním a sociálním chování. Jeden z mých synovců si ve své dospělosti uvědomil, že po linii své babičky patří do rodu Urbánků, který se výrazně zapsal do dějin českého a československého evangelictví. Podařilo se mu vystopovat a zapsat genealogii toho rodu do roku 1526.

Mně je líto, že jsem se dosud nevěnoval genealogii rodu Veselých - a už k tomu nebudu mít čas. Tak bych se rád dověděl nejen jak vysokého věku se moji předkové dožili, ale čemu či komu věřili a jaký smysl dávali svému životu. Tak bych se povzbudil jejich dobrým příkladem, varoval se jejich chyb a neomlouval jimi své chyby a zlé náklonnosti. Existuje dědičnost, jistě, ale lidé rádi jí omlouvají svou lenost nebo nechut' postavit se jí čelem a vzít na sebe odpovědnost za své činy. Podobně i křesťané jsou vyzýváni k těmto boji, aby si uchovali svobodu, do níž je Kristus Pán povolal svým odpuštěním (Ga 5,13). Pamatujme na otce a matku, na dědečka a babičku (2 Tm 1,3) a na všechny, kdo nás vedli a kázali nám slovo Boží (Žd 13,7). Tak nás Písmo varuje, abychom pro současnost, která je tak náročná a hltavá, neza-

pomínali na minulost. Tím se křesťan liší od těch, kdo žijí jen současností, a jako občan České republiky vítá projekt PAMĚŤ NÁRODA. I národy a státy nalézají smysl své existence v dávném počátku, ve veliké myšlence, v touze, v ideji, ne v nějakém nápadu jednotlivce. Právě takové požadavky vložilo světové

společství na poslední vzniklý stát Kosovo!? Stát Izrael oslavuje 60. výročí svého vzniku; blahopřejí! Všechno, co jest, cítí, že se potřebuje vykákat oprávněním od někoho vyššího nebo Nejvyššího, které bylo uděleno dávno nebo nedávno v minulosti. I člověk, každý bez vý-

Dokončení na str. 4

AKTUALITA

Neziskovky

Vždycky jsem si myslel, že nezisková organizace se většinou zaměří na poskytování sociálních, zdravotnických, vzdělávacích a dalších služeb v oblasti, kde se lidově řečeno nedá vydělat. Ono to ostatně platí i na výplaty v této sféře, a tak není divu, že se to v nich hemží lidmi ochotnými pomáhat druhým. Na první pohled věc chvályhodná, prospěšná a pro stát ekonomicky výhodná. Ovšem, ne každý sdílí můj názor. Někdo třeba nevidí tento rozdíl a domnívá se, že komerční firmy jsou efektivnější. Ostatně mohou dělat svoji práci dobře, ba i lépe. A navíc mají peníze! Neziskovky, světe div se, je nemají. Nejspíše proto, že nejsou založeny za účelem dosažení zisku. Ale to už mnoho lidí nezkoumá. Faktem je, že takové občanské sdružení je pěkně rizikové. Nesplní podmínky nějaké dotace - a co si kdo na nich vezme? Jako bychom zapomínali, že krachuje nepoměrně

více sróček než zaniká občanských sdružení, která splňují podmínky příjemce dotací a grantů. Letos je to s penězi opravdu špatné. V některých dotačních oblastech nebyly vůbec vyhlášeny výzvy z programů Evropské unie jako v minulých letech. Neziskovky to nemají vůbec jednoduché a je otázkou, zda některé nebudou nuceny ukončit činnost. Soukromníci se na trh sociálních služeb zatím nehrnou. Nu což, potřební to nějak přežijí. Ptám se však, zda chceme mít společnost, která nebere ohled na slabší jedince. Zdá se, že se občané cítí být v pohodě. Jsou přece krásní, mladí, inteligentní, perspektivní. Jenomže "Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní..." (Mk 2,17) A to je příležitost pro Církev jako tu nejstarší a největší neziskovku. Vždyť, kdo jiný než Jeho lid by měl zájem o ty, kdo nejsou momentálně IN?

Ivo Kraus

ZAOSTŘENO NA BLÍZKO

Do kostela na kole

"Pojedte 21.září do kostela na kole!" Tak zní motto akce pořádané komisí pro otázky životního prostředí při synodní radě Českobratrské církve evangelické a Ekologickou sekcí České křesťanské akademie při příležitosti slavení Dnů vděčnosti za stvoření v průběhu září a října a Dne bez aut.

K akci se může připojit každý, kdo v neděli 21.září přijede do kostela na kole. Svůj závazek můžete dopředu zaregistrovat na internetových stránkách www.dokostelanakole.cz, kde jsou současně shromážděny praktické informace týkající se cyklistiky. Fotografie dokumentující akci budou zařazeny do slosování o praktické ceny.

Smyslem této celorepublikové ekumenické akce je propagovat cyklistickou dopravu, která je, stejně jako pěší chůze, šetrná k životnímu prostředí a ve srovnání s automobilovou dopravou nepoměrně levnější, zdravější a na kratší vzdálenosti dokonce statisticky rychlejší.

Strmý nárůst automobilové dopravy v posledních letech se nevyhnul ani církevnímu prostředí. V neděli jsou kostely doslova obleženy auty. Jejich majitelé si však často ani neuvědomují, jak hodně jejich, jistě velmi praktický, pomocník škodí životnímu prostředí.

Přímé oběti automobilismu zná naprostá většina ze svého blízkého okolí. Vždyť jen za dobu nutnou k přečtení tohoto článku zahubí auta na celém světě průměrně 20 lidí a dalších 1000 je vážně zraněno.

Z antropologického hlediska mnohem nenápadnější, o to však nebezpečnější jsou oběti nepřímé. Auta produkují totiž celou řadu nebezpečných produktů: silně rakovinotvorné látky, látky vedoucí k astmatu a jiným trvalým dýchacím obtížím, k podráždění očí atd. Nezanedbatelnou roli hraje také hluk a vibrace, devastace životního prostředí spojená s těžbou ropy, výrobou a likvidací automobilů. Odhaduje se, že na tyto nepřímé následky zemře jen v Evropě několik desítek tisíc lidí ročně.

Akce je pořádána při příležitosti slavení Dnů vděčnosti za stvoření. Jako křesťané máme zodpovědnost za svěřené hříbny, totiž tento přerostlý svět. Snažme se být dobrými správci světa!

Komise pro otázky životního prostředí při SR ČCE
Ekologická sekce České křesťanské akademie

Z církví u nás i ve světě

SVETOVÝ LUTERÁNSKY ZVÁZ USPORIADAL KONFERENCIU O EVANGELICKOM UČENÍ O CIRKVI

Ženeva– **LWI**. Protestantské chápanie cirkvi bolo centrálnou témou medzinárodnej konferencie Svetového luteránskeho zväzu, ktorá sa konala 12. – 16. júna v Ekumenickom inštitúte Bossey, neďaleko Ženevy. Pripravilo ju Oddelenie pre teológiu a štúdium Svetového luteránskeho zväzu (OTS SLZ). Ako oficiálnu tému konferencie zvolilo citát z Nicejského vierovyznania „Jedna, svätá, všeobecná a apoštolská Cirkev" s podtitulom „úvahy o pochopení cirkvi v ekumenickej perspektíve". Pozvanie prijali teologické kapacity z jedenástich krajín.

Konferencia v Bossey zahájila nový študijný program OTS SLZ, v priebehu ktorého budú odborníci na ekleziológiu interpretovať citát z Nicejského kréda „Veríme v jednu svätú všeobecnú a apoštolskú Cirkev" z perspektívy Evanjelickej luteránskej cirkvi a súčasnej protestantskej teológie a dajú jej novú sviežosť. Štúdium pomôže urobiť evanjelické učenie o cirkvi zrejmejším. Je „historickou povinnosťou Evanjelickej cirkvi objasniť ekleziologické dôsledky reformačnej teológie pre samých seba a pre ostatné cirkvi," povedal pred stretnutím reverend Dr. Hans-Peter Grosshans, študijný tajomník pre teológiu SLZ. Reverend Grosshans ďalej prezradil, že ďalšie stretnutia v rámci študijného programu sa budú konať v Južnej Amerike, Ázii a Afrike. Prvé stretnutie na pôde Európy sa zameralo na význam frázy z Nicejského vyznania v jej celistvosti pre protestantské cirkvi dneška. Nasledujúce stretnutia budú v detailoch rozoberať význam jednotlivých znakov cirkvi – jednoty, svätosti, všeobecnosti a apoštolskosti pre dnešné protestantské cirkvi. Účastníci stretnutia v Bossey prišli z Brazílie, Dánska, Etiópie, Fínska, Nemecka, Grécka, Malajzie, Mjanmarska, Švajčiarska, Spojených štátov amerických a Zambie.

Okrem evanjelických odborníkov sa stretnutia zúčastnili aj predstavitelia pravoslávnych cirkví, Rímsko-katolíckej cirkvi, baptistov a reformovaných kresťanov. Podľa reverenda Hansa-Petra Grosshansa evanjelické chápanie cirkvi sa nesmie usilovať potvrdzovať vlastnú identitu v protiklade k ostatným kresťanským vierovyznaniam, ale radšej v spolupráci s nimi. Dôraz musíme položiť na ekumenický dialóg. Zároveň musíme vziať do úvahy rozličné kontexty, v ktorých naše cirkvi žijú, a iba takto definovať, čo je cirkev a definíciu premeniť na realitu. – povedal doktor Grosshans.

Od podpísania Spoločného vyhlásenia k učeniu o ospravedlnení 31. októbra 1999 v Augsburgu v Nemecku predstaviteľmi Svetového luteránskeho zväzu a Rímsko-katolíckej cirkvi je „cirkev" stále viac ústrednou témou ekumenických dialógov. Proces prijímania Spoločného vyhlásenia bolestne, ale jasne ukázal, že hlavnou prekážkou k nášmu zjednoteniu sú rozchádzajúce sa chápania konceptu cirkvi, povedal na záver pre agentúru LWI reverend doktor Hans-Peter Grosshans. Zdôraznil tým centrálny význam a aktuálnosť problematiky ekleziológie – učenia o cirkvi v evanjelickom kontexte, ktorým sa bude v najbližších rokoch zaoberať nový študijný proces Svetového luteránskeho zväzu.

Ekuména vo svete 25/2008

„NÁSLEDOVAŤ JEŽIŠE VE VIRTUÁLNÍM PROSTORU"

Ženeva – **WCC**. Internet se v dnešní době rozvinul tolik, že se stal sociální sítí, kde si jednotlivci i instituce mohou navzájem vyměňovat myšlenky a nápady prostřednictvím textu, zvuků či obrazů. Internet tím nabízí příležitosti, ale také výzvy i pro církve. Možnostmi využití internetu a dalších elektronických médií se zabývala 13. evropská křesťanská internetová konference 13. – 17. června v Lyonu ve Francii. Účastníci, kteří přišli ze zemí od Islandu až po Rumunsko, se na ní podělili o své pohledy na to, jak by církve měly, slovy jednoho z hlavních přednášejících, „následovat Ježíše ve virtuálním prostoru". Mezi projekty, které účastníci na konferenci představili, byl například interaktivní virtuální kostel pro děti, který na internetu připravili Finové, či program pastorační péče prostřednictvím e-mailů a SMS-ek, které využívají ve Švýcarsku.

V JERUZALEME SA KONÁ STRETNUTIE ANGLIKÁNSKÝCH DUCHOVNÝCH, KTORÍ SÚ PROTI VYSVÄČOVANIU HOMOSEXUÁLOV
Jeruzalem – **ENI**. Viac ako tisíc vedúcich predstaviteľov cirkví Anglikánskeho spoločenstva, ktorí nesúhlasia s ordináciou homosexuálov, sa zhromaždilo na stretnutí v Jeruzaleme. Medzi prítomnými je i 280 biskupov z Afriky, Južnej Ameriky a Ázie. Väčšina účastníkov summitu, ktorý sa koná od 22. do 29. júna, je z južnej pologule. Zúčastnení duchovní predstavitelia tvrdia, že budú bojkotovať najbližšiu - 10. Lambetskú konferenciu v Anglicku. Tá sa má začať 16. júla. Lambetská konferencia je najvyšším stretnutím anglikánskych biskupov a koná sa raz za 10 rokov. Jednou z dlhodobých príčin rozporov vnútri Anglikánskeho spoločenstva je otázka posväcovania zväzkov partnerov rovnakého pohlavia a vysvätenie Gene Robinsona, ktorý sa otvorene hlási k homosexuálnej orientácii a žije s partnerom, za biskupa Episkopálnej cirkvi v USA.

MANŽELKA UKRAJINSKÉHO PREZIDENTA VYZÝVÁ K ZRUŠENÍ DANÍ PRO CÍRKVE
Kyjev – **ENI**. Katerina Juščenkovová, prvni dáma Ukrajiny, řekla, že církevní charitativní organizace by neměly platit daně a naléhala na změnu odpovídajícího zákona. „Žádám naši vládu a parlament, aby udělaly to, co dělá většina civilizovaných národů: aby zastavily pokutování každého občana, organizace či nadace, kteří se snaží pomáhat státu při řešení jeho hrozných sociálních problémů." Juščenkovová přednesla tato slova 13. června na konferenci v rámci Ekumenického sociálního týdne ve Lvově na západě Ukrajiny. První dáma Ukrajiny předseda správní radě charitativní nadace Ukrajina 3000, která se snaží napomáhat obnově a rozvoji tradice dobročinné a zodpovědné společnosti na Ukrajině.

Ekuména vo svete 26/2008

Homosexuál je odpadem přírody?

Před několika dny jsme měli až příliš kulaté výročí po maturitě. Na večírku se mě spolužáci vyptávali i na to, zda nejsem křesťanským fundamentalistou. Ujistil jsem je tím, že to mohu ukázat vstřícností ke čtyřprocentní menšině našich spoluobčanů - k homosexuálům.

Když byl na 28. červen letošního roku ohlášen pochod lesbiček (některé si přejí říkat leseb) a gayů Brnem, věděl jsem na základě svého prohlášení, že se ho mám i jako heterosexuál zúčastnit. Na setkání se připravovali mnozí. Vedle většinou mladých homosexuálů též extrémní pravice, někteří katolíci, někteří pravoslavní, my nejen zvědavci a městská a státní policie, která měla zabránit možným střetům jednotlivých skupin. Ještě před začátkem došlo k proniknutí příznivců hnutí národního odporu a neonacistů jednou z pasáží na náměstí Svobody. Než se policie vzpamatovala, bylo zraněno několik lidí. Až na toto zaváhání strážci zákona vše zvládli. Na pódiu vystoupili organizátoři a hosté setkání a po krátkých proslovech se vydal průvod s názvem Duhová vlna na pochod centrem města, i když v poněkud stísněné atmosféře. Očekávalo se asi 400 gayů a lesbiček, ale podle mého počítání jich bylo víc jak dvojnásobek. V čele

průvodu šla ministryně pro práva menšin Džamila Stehlíková, náměstek primátora města Brna, představitel gayů Jiří Hromada a další a další. Předpokládaná trasa musela být zkrácena, neboť v ústí Zelného trhu do Masarykovy ulice čekalo několik desítek pravicových extremistů (slyšel jsem i angličtinu) bedlivě hlídaných policií, chystajících se k útoku, ale nevyšlo jim to. Po pochodu došlo ještě k drobným potyčkám zmíněných s policií, „holé lebky" nevynechaly ani slzný plyn, který zasáhl i mne. Sledoval jsem také volání, která křičeli lidé z davu, např.: „Homosexuálové do nebe nepůjdou! Homosexuálové jsou odpadem přírody (nebo společností)!" atd. Na transparentech pochodujících byly zase jiné nápisy: „Homofobové (nenávistní lidé JN) se do nebe nedostanou!" nebo značně nevhodné heslo: „Tolerujeme tradiční rodinu!"

Zmíním ještě jev, který nebyl uveden v žádném sdělovacím prostředku. U mariánského sloupu, přímo v centru dění, stálo nebo klečelo z jedné strany několik většinou mladých lidí, kteří se modlili růženec. Vždyť růženec se dá „modlit" pro i proti čemukoliv. Na opačné straně stál v sutaně i s velkým dřevěným křížem už dobře známý pravoslavný kněz Libor Halík

NAD BIBLÍ

Podvojné pojetí duchovního ušínutí

(V Listě Židům je významné hapaxlegomenon již v úvodu)

Novozákonní spis, který je v Kralické bibli označen jako Epištola sv.Pavla k Židům (v ČEP pouze: List Židům), nebývá ani dnes předmětem takového zájmu jako jiné apoštolské listy. Dnešním čtenářům už jsou vzdáleny ony mnohé srovnávací odkazy na starozákonní děje a bohoslužebné souvislosti, které měly dokazovat někdejším křesťanům židovského původu, že Ježíš Kristus se stal jako Boží Syn jedinečným naplněním mesiášského očekávání starého Izraele: *”Bůh mluvoval mnohokrát a mnohými způsoby k našim otcům ústy proroků, - v tomto posledním čase k nám promluvil ve svém Synu, jehož ustanovil dědicem všeho.”* (Žd 1,1-2). Tento jednoznačně zaměřený apoštolský list však obsahuje celou řadu obdobných tezí, které vystihují hlubší smysl našeho křesťanského vyznávání.

Lety Divokých hus – Nadace Divoké husy informuje

Milí přátelé, děkujeme všem, kteří podpořili naši minulou výzvu a přispěli na nákup pomůcek pro canisterapii pro o.s. Agnitio. Díky vám se podařilo sebrat částku 13.029,- Kč.

Ani o prázdninách se Divoké husy pohodlně neusadily někde u rybníka, ale jsou stále na cestě. K letu Divokých hus se můžete přidat i vy.

12. července se vydáme s Divokými husami do Sokolova za občanským sdružením Útočiště, kde se zdržíme 14 dní.

Jak již název napovídá, posláním organizace je pomoc všem, kteří potřebují dočasné útočiště. Zejména pak mladým lidem bez zázemí, kteří opouštějí výchovná zařízení a dětské domovy, lidem ohroženým drogou nebo škodlivými návyky. Poskytuje nejen přechodný domov, ale prostřednictvím poradenství a terapií pomáhá nalézt mladým lidem nový směr a šanci na nový začátek.

Prostřednictvím Nadace Divoké husy můžete přispět do veřejné sbírky, jejíž výtěžek bude použit na rekonstrukci střešní krytiny Střediska pracovní terapie na farmě v Liboci.

Stačí zaslat SMS ve tvaru DMS HUSY na číslo 87777. Příspěvky můžete také posílat na číslo účtu 27000000/2700, variabilní symbol 268. Přispívat můžete i trvalým příkazem.

Děkujeme všem, kteří se k letům Divokých hus přidávají. Aktuální „Let Divokých hus" najdete vždy na www.divokehusy.cz

(POZOR! nezaměnit s Tomášem Halíkem) s několika příznivci. Ti se modlili pomocí zesilovače Zdravas a vyjadřovali některé myšlenky proti homosexuálům, ale motali to asi pro větší působivost s pedofilii. Lidé je důrazně napomínali, že takto ubližují církvi a proč pletou do svého zápasu Pannu Marii? Jeden z nich se neustále dovolával megafonem ochrany policie, která ale neměla v tomto případě nejmenší důvod zasahovat.

Teď nepíšu, co je v Bibli o homosexualitě, chtělo by to nezaujatý výklad i s historickým kontextem. Řada vědců je přesvědčena, že je to vrozený neměnný stav, jiní lidé zase tvrdí něco o chorobné úchyлке jako je pedofilie a další mají představu, že lze takového člověka „léčit". Nevím, proč Bůh tvoří lidi s uvedenou orientací, nevědí to ani věhlasní teologové, ale mnozí se ve společnosti úspěšně uplatňují i jako vědci, televizní pracovníci, kumštýři, tanečníci atd. Pamatuji ještě, když byla homosexualita trestná, dnes mají možnost registrovaného partnerství a ještě touží po možnosti adoptovat děti. Může se nám to vše zdát nepřírozené, a přece jsou gayové a lesbičky naši rovnoprávní spoluobčané, bližní a někteří patří mezi naše sestry a bratry v Kristu.

Jiří Novák

opět ojedinělý výraz - HAPAX-LEGOMENON, který měl v helénistickém slovníku víceznačný smysl. Ono řecké sloveso (PARAREIN) mělo původně význam *”ušínutí někam mimo správný směr”*. V námořnickém prostředí se vztahovalo na loď, která byla pro nedbalost posádky zahnnána větrem či proudem mimo přístavní molo, či vůbec stržena z přístavu někam, kde hrozilo ztroskotání. V tomto smyslu zde tedy mohly právem navázat i překlady: *”nebýt stržení a odnesení proudem”* - někam do nebezpečného ohrožení. - Ono sloveso však bylo používáno také pro drobné případy "ušínutí" při lidské nedbalosti a nepozornosti: když sklouzl prsten s prstu a ztratil se, když upadl na zem kus jídla, když sklouzlo sousto do nepravé dírky. V přeneseném smyslu pak dále, když se někomu při diskusi vytratil potřebný argument; a konečně také, když unikla z paměti správná myšlenka ! V tomto smyslu zase můžeme rozumět kralickému pojetí: *”aby nám to nevymizelo z paměti.”*

Možný důsledek onoho nebezpečí "ušínutí" - ať už ve smyslu stržení proudem či vymizení z paměti - je připomenut hned v následných verších: až i *”pohrdnout slavným spasením”*, když přece *”každý přestupek zákona i každá neposlušnost došla spravedlivé odplaty.”* (2,2-3). - Obdobné varování před neposlušným ušínutím čteme v 2. listu apoštola Petra: *”Ale vy, milovaní, protože to víte předem* (t. o času ke spáse, který poskytuje Pán), ***střežte se, abyste nebyli oklamáni svodem neodpovědných lidí, a neodpadli od vlastního základu.”*** (2 Pt 3,17).

Jiří J.Otter

Uctění památky 27 popravených představitelů českého odboje

Také letos jsme se sešli 21. června na Staroměstském náměstí plném ruchu o zisk usilujícího a jistě i výnosného podnikání, davů senzacetivých turistů, k pietně slavnostnímu shromáždění, vzpomínce na tragicko-hrůzné události, které se zde odehrály před dávnými 387 léty. Obojí se vešlo vedle sebe a bylo výrazem doby, ve které žijeme. V ruchu a shonu hlas, připomínající odkud a kam spějeme, abychom se neztratili sami sobě, nezapomněli na směr, kterým bychom

Pietní shromáždění na Staroměstském náměstí aneb: jaká byla, jsou a budou?

Již řadu let patří připomínka staroměstských mučedníků k pravidelným událostem, které mají mnozí lidé – pražští i mimopražští – napevno ve svém kalendáři. Ano, tradice těchto shromáždění je již velmi dlouhá, a tak je snad na místě nejen o jejím konání referovat, ale také se trochu zamyslet nad tím, jakými proměnami prochází. Je nesporné, že od samotných začátků, které byly velmi skromné na účast a také v mnohém poznamenány spíše nadšením než organizátorskou zdatností a širší spoluprací při přípravě a zajištění, bylo možné rok od roku pozorovat značné zlepšování, které dospělo až k opravdu důstojně připravené a zajištěné akci. To se týká nejen technického zabezpečení, ozvučení, ale i spoluúčinkujících řečníků, umělců, záštitou primátora a dalších, i méně viditelných jevů. Jak se však tato akce proměňuje v průběhu let svých obsahem? Nutno konstatovat, že opouští svůj výrazněji křesťanský charakter... Tato okolnost byla i poněkud vynucena skutečností, že nekatoličtí křesťané se tohoto shromáždění neúčastnili v počtu, který by dovoloval uchovávat ryze křesťanský až vyznavačský ráz těchto setkání. Stále více se na něm prosazovaly nejružnější instituce, spolky a sdružení, takže není divu, že řečníci a účinkující z jejich řad poznamenali i celkovou náplň jak úvodního setkání v husitském chrámu sv. Mikuláše, tak při následujícím vlastním pietním aktu u pamětní desky na boku staroměstské radnice. Jistě i tak se zde pravidelně setkáváme s celou řadou hodnotných promluv a pokusy o určitou aktualizaci odkazu těch, kteří pro svobodu svédomi statečně položili své životy. Nemohu se však z posledních setkání

se měli ubírat. Díky všem, kteří se vahou svého společenského postavení za tu chvíli ticha a zamyšlení ve svatomikulášském chrámu a pak na místě poprav postavili, panu primátorovi hlavního města Prahy MUDr. Pavlu Bémovi, panu starostovi Prahy 1 Ing. Petru Hejmovi, těm, kteří se ujali náročné práce přípravy a organizace tohoto shromáždění, těm, kteří nás tu oslovili, panu starostovi Hejmovi, paní Miroslavě Němcové, první místopředsedkyni Poslanecké sněmov-

ny, panu Mgr. Janu Bistraninovi, panu Ing. Janu Zahradilovi, poslanci Evropského parlamentu, všem, kteří přispěli svým slovem k porozumění významu vzpomínané události. Tak výstižným, míněním početného shromáždění vystihujícím způsobem to učinili, že jsme se nejen na konci jejich projevů, ale i během nich neudrželi a dali svým potleskem najevo svůj nadšený souhlas. Také hudebníkům, varhaníku panu Bohumíru Rabasovi, violoncellistovi panu Petrovi Nouzovskému a orchestru Armády ČR děkujeme. Bachova hudba byla vhodným rámcem toho, co tu bylo vysloveno, husitská, slovenská a česká hymna vyjádřením našich hlubokých citů. Celá slavnost jednotou smýšlení, vyjádřeními v jednotlivých proslovích i celkovým snad všemi pociťovaným ovzduším byla nejen pietní vzpomínkou a díkem 27 popraveným a všem těm, kteří v dobách pobělohorského temna nesli břímě boje o svobodu a věrnosti poznané pravdě; přerůstala v manifest společného odhodlání jejich odkazu zůstat i navzdory současným módním trendům, usilujícím jejich význam zastřít, věrni a čelit jim.

Dalibor Molnár

zí zbavit dojmu, že obzvláště jsou aplaudovány ty příspěvky, které se nějakým způsobem „otírají“ o moc Evropské unie a horují pro vlastenecké zájmy, tedy s důrazem na větší národní svrchovanost. Nejsem kdovíjakým obdivovatelem Evropské unie a jejího vlivu. Netěší mě mnohé přizpůsobování se jejím požadavkům a standardům. Ale ani se mi nezdá, že by právě 21. červen byl tím nejvhodnějším výročím se těmito otázkami zabývat.

Jistě i nadále se těchto setkání budou

zúčastňovat již takřka tradiční zástupci různých pražských i mimopražských protestantských církví. Jak se na nich budou cítit, nakolik se s programem budou moci ztotožnit, to ukáží další ročníky. Rozhodně bychom si přáli, aby ráz připomínky této události nesl zřetelnější křesťanský charakter. Abychom v budoucnu nemuseli s lítostí konstatovat, že i toto byla pro církev jedna ze slibných možností, která zůstala ne zcela využita.

Bohumil Kejř

Milému krnovskému kazateli bratru Bronislavu Kielarovi (opožděně) k osmdesátinám

Milý Broňku.
Tvým přátelům se to přihodilo (když dva případně neudělají totéž, neudělá to nikdo) a ty jim promineš. Zdravím Tě stále ještě v čase Tvého významného životního jubilea. Světlo světa jsi spatřil ve Slezsku na okraji dnešního Havířova, kde se prolínají národnostní i duchovní proudy a kde se s předstihem odehrávala malá i velká dramata našeho státu i druhé světové války. Chlapci v těchto končinách bývali vedeni k jednoduché filosofii: Co nejrychleji se stát samostatným a odlehčit existenčním starostem svých rodičů. Takto jsi získal odbornost v oboru elektrotechniky a zaměstnáni v kombinátu Nová Huť, kde jsi dosáhl významného postavení. Ale v té době (sám dílenský mistr) jsi již důvěrně znal Mistra a Pána, dosvědčeného Novým zákonem. Základy jsi přijal jako dítě v nedělní škole, ale živý slezský biblismus a aktivitu pietisticky orientovaného hnutí Snaha nešly mimo Tebe. Také skutečnost, že jsi svou manželku nalezl v těchto kruzích (stala se jí Jarmila, dcera kazatele Jana Tomeše) vypovídá o tom, že Ti myšlenka dát se povolání ke kazatelské službě nebyla cizí. Ještě předtím, než se tak stalo, potřeboval šenovský sbor nového kurátora a tys volbu neodmítl. Byl to pro Tebe bezpochyby čas výborné přípravy. Povolání k plné službě Slova přišlo až v roce 1971. Z Krnova odcházela sestra Jarmila Strádalová. Seniorátní výbor navrhl Tebe a Ty ses po složitých jednáních se státní správou stal správcem pohraničního sboru. Co obnášela tato změna, bys mohl vyprávět jedině Ty sám. Ale snadný Tvůj krok nemohl být. Musel Ti chybět pětiletý pobyt na teologii, společenství a rozhovory bohoslovců v semináři, naslouchání nejlepšímu pražským kazatelům, sledování odborné literatury, vše, co vytváří fondy budoucímu kazateli. Tobě to nebylo dopřáno, a kázat jsi musel neděli co neděli. Také málo stabilní prostředí lidí, kteří se přistěhovali do Sudet, ale měli své kořeny někde jinde, diasporní rozptýlení rodin, ne snadné shromažďování dětí v čase společenské nepřítelne, to si žádalo spoustu pastoračních návštěv a cest. – A do toho přišla několikaletá a vyčerpávající oprava bývalého německého chrámu. Bez porozumění a součinnosti Tvé rodiny a ovšem živého jádra sboru by takový objem práce nebyl myslitelný. A přece se podařil. – K devatenácti letům služby v Krnově jsi přidal ještě tři v Bruntále. Že při své nynější hlasové indispozici dokážeš být spolehlivým sborovým taxikářem, toho zdůvodněním je Tvá radostná a odpovědná víra a my za ni Pánu církve i našich životů děkujeme. Za bratrstvo kazatelů Moravskoslezského seniorátu

Ludvík Klobása

Konfirmace

Začalo to už v sobotu odpoledne. Kolem páté zazvonily u dveří fary obě konfirmandky. Chtěly do kostela. Kus za nimi stála dvě auta plně obsazená jejich rodinnými příslušníky. Je tady v Lysé takový zvyk vyzdobit si před konfirmačním kostel. Když jsem se do něj přišel asi po dvou hodinách podívat, vlnila se po jeho bocích spirálovitě stočená bílá stuha se snítkami žlutozeleňného buxusu. Okna zdobily mohutné vázy s udatnou a na stole Páně se skvěla kytice červených růží. V neděli ráno se pak ještě na každé lavici objevila drobná kytička s dominující růžičkou. O ty byl veliký zájem a lidé si je po bohoslužbách odnášeli na památku domů. V neděli v osm kostelník otevřel obě brány. První přišel jako obvykle bratr učitel. Doprovází na housle spolu s varhanami společný zpěv a potřebuje, jak říká, vždycky více času, aby se připravil. Brzy po něm se začali trousit další hudebníci. Flétny, violoncello, housle, lesní roh ... Sborový orchestr nehraje každou neděli, tu konfirmační si však nemohl nechat ujít. Zatímco v kostele ladil orchestr, ve škole si svou píseň naposledy zkoušel pěvecký sbor. Pouze třetí hudební těleso, které mělo vystoupit, se obešlo bez zkoušky. Byly to děti z náboženství na školách v Lysé a v Milovicích. Ty spolu dokonce zpívaly poprvé dohromady až teprve naostro. Čtvrt hodiny před začátkem bohoslužeb už bylo parkoviště před kostelem plné. Lidé se zdravili a proplétali sem tam mezi auty. Jejich zdánlivě chaotický pohyb je však vždycky nakonec dovedl pod mohutnou korunu památného stromu. Odtud pak už jejich cesta nabyla zcela jasný směr. Ve skupinkách i jednotlivě kráčeli podél záhonu kvetoucích růží a náhrobních kamenů, přenesených sem ze zrušeného hřbitova, až k chrámovým dveřím. Před devátou se prostranství před kostelem vyprázdnilo. Zůstaly zde jen obě konfirmandky. Vzápětí se v černém taláru objevil bratr farář, pozdravil se s nimi a všichni společně vstoupili za zvuku varhan do kostela. Kázání na text z 31. kapitoly proroka Jeremiáše ukazovalo, co je cílem zralé víry: Není to snaha být na sebe tvrdý a dostat zákonu vytesanému do kamene či napsanému na papír. Takto zvnějšímu předkládanému zákonu se vždycky vzpíráme a snažíme se jej obejít. Zralá víra má Boží zákon zapsaný v srdci. Člověk nedělá určité věci proto, že jsou zakázané, ale proto, že jsou špatné. A on dozrál k poznání, že špatné věci dělat nechce. Motivací k jeho jednání není strach z trestu, ale touha přinést do tohoto světa něco hodnotného a krásného... Toto kazatelovo sdělení nebylo samozřejmě určeno pouze oněm dvěma konfirmandkám, ale všem přítomným. Vlastní konfirmace měla tři části. V první děvčata odpovídala na otázky z biblistiky, věrouky, církevních dějin a z paměti přednesla vybrané biblické texty. Po písničce dětí z náboženství se zvucným „ano“ přiznaly ke svému křtu a vyjádřily svou vůli pokračovat v cestě, na kterou je rodiče postavili. Spolu se shromážděním řekly Apoštolské vyznání a přijaly požehnání. Pěvecký sbor jim pak zazpíval píseň „Dej mi, Pane, bdělé srdce“. Poté jim bratr kurátor předal konfirmační list, Bibli a zavzpomínal na jejich dětství. Ke svým setkáním je pozvala mládež. Nakonec ony samy poděkovaly svému faráři a rodičům a předaly jim květiny. Z kruchty zaburácel orchestr. Když dohrál, vrátily se bohoslužby do svého běžného rytmu: ohlášení, modlitba, poslání, požehnání, píseň. Při vycházení podal bratr farář ruku více než sto deseti lidem. Prostranství před kostelem se opět zaplnilo. Jednu část zahrady obsadily rodiny konfirmandek, které zde vytvářely stále nové konfigurace pro fotografování. Na vyhráté lavičky začali usedat staří, na své místo u zídky se stahovala mládež a trochu v odstupu si dopoledního dýmu užívali kuřáci. A sluníčko svítilo a ptáci zpívali a děti (až na jedno) byly hodné a nám se to líbilo. Alespoň vzpomínkou bychom se chtěli o svou radost rozdělit s vámi, kteří jste mezi námi nebyli.

Emanuel Vejnar

Synodní senior Josef Souček zemřel před sedmdesáti lety

Otevřeme-li si Český biografický slovník 20. století (Paseka, 1999), najdeme tam v kostce život Josefa Součka. Narodil se 10.10.1864 v Jestřabí Lhotě u Kolína, zemřel 7.6.1938 v Praze. Český evangelický bohoslovec, otec Josefa Bohumila Součka. 1897 – 1930 farář u Klimenta v Praze. 1918 jeden z iniciátorů spojení českých evangelíků v Československou církev evangelickou. 1918 – 1938 její první synodní senior. Udržoval rozsáhlé styky s anglosaským protestantským světem (čestný doktor teologické fakulty v St. Andrews ve Skotsku).

Jaký bohatý život je vtěsnán do těchto strohých údajů. Souček vyrůstal v kolínském sboru pod vedením Čenka Duška. Absolvoval tehdy slavné kolínské gymnázium, kde bývalo až 70 evangelických studentů. Teologii studoval po vídeňských začátcích ve Skotsku. Sborovou práci zahájil jako vikář ve Velimi 1889, poté byl v Daňkovicích. Od začátku roku 1895 až do konce roku 1932 působil nejprve jako vikář a pak farář v Praze u Klimenta. Od 18.12.1918 do 31.12.1932 byl zároveň synodním seniorem. 1933 až 1938 byl už jen synodním seniorem. V Praze začal pracovat ještě za faráře Benjamina Košuta, velkého milovníka Husova. Ve velice nesnadných poměrech v klimentském sboru, jehož diaspora sahala až k Šumavě na jihu a na západě až k Chebu. Zakládal nedělní školy, vyučoval náboženství na středních školách, kázal, přednášel, navštěvoval rodiny, povětšinou spolu se svou manželkou. Ferdinand Kafka správně dodává, že Souček přišel ke Klimentu v plné životní síle svých třiceti let, měl široký rozhled po světě a dovedl si získat úctu. Možná mu právě ve velkoměstském sboru pomáhala jeho zakotvenost ve venkovském prostředí v Polabí a na Vysočině. J. L. Hromádka o Součkovi napsal: "Kladl veliký důraz na ryze osobního

života, na pravdivost v lidských vztazích, a tím promítal do našeho života kus mírového evangelického úsilí, aby nejen náš církevní, nýbrž i veřejný život byl nesen úzkostlivým smyslem pro pravdu a poctivost. Pod tím vším zněla i u něho zvěst evangelia o spasitelském díle Ježíše Krista, takže jeho práce se neztrácela v mravních heslech a napomenutích."

Mladý Souček vyrůstal v době obrozenecké. Naši přední myslitelé vyzdvihovali reformaci a budoucnost českého lidu viděli v naplnění husitského a bratrského odkazu. Do této práce Souček vstoupil – přinášel lidem reformační dědictví. Byl v tom posílen studiem v presbyterním prostředí skotském. Odtud jeho úsilí o skutečnou církev Ježíše Krista, která žije ve sborech soustředěných kolem zvěsti evangelia a spravovaných svobodně volenými presbytery. I správa církve jako celku musí být v rukou svobodně zvolených kazatelů a starších. Důraz na kořeny české reformace ho vedl k rozhodnutí, že všichni čeští evangelíci patří k sobě a že jsou povoláni budovat církev duchovně svobodnou, nezávislou a jednotnou.

Církevní rada Bohumil Valeš napsal, že Josef Souček byl velkým milovníkem českého národa. Tu lásku zdě-

dil po svých otcích z doby toleranční a osobně ji v něm vypěstoval jeho učitel, kolínský farář Čeněk Dušek. K němu se Souček vždycky hlásil jako ke svému vzoru. Spisovatel Jan Herben často připomínal, jak ohnivými a neobyčejně působivými slovy senior Souček kázal za první světové války v přeplněném klimentském kostele a jak tím vydatně pomáhal posilovat českého ducha, namnoze pokleslého v tehdejší nesnadné době.

K tomu přispěly i Husovy oslavy v červenci 1915. Četly se spisy Husovy a Chelčického a Kšaft J. A. Komenického. 16. 5.1917 vznikl přípravný výbor pro spojení církví a Souček se stal jeho předsedou. Ke spojení reformované a luterské církve došlo pak hned po konci války v prosinci 1918. Politické a národní osvobození připadlo Součkovi jako zážrak. S vděčností Bohu zpíval 124. žalm „Byť Boha s námi nebylo". Radoval se, ale měl stále obavy, abychom pro svou nehodnost o svůj stát zase nepřišli. V tom se plně shodoval se svým učitelem superintendentem Duškem. Ten měl říci po osvobození těsně před svou smrtí: „Jen abychom si tu svou republiku nerozkradli." Na generálním sněmu byl Souček zvolen předsedou Synodního výboru (později synodní rady). Téměř dvacet let stál v čele nové evangelické církve. Vedl ji ke sjednocování vnějšímu i vnitřnímu a k tomu, aby v ní našly domov tisíce přistoupilých lidí. Stal se váženým představitelem českých evangelíků ve styku se zahraničními církvemi.

Získal si i dobré postavení v nové československé republice. K jeho šedesátinám mu z Topolčianek poslal blahopřejný telegram prezident T. G. Masaryk. Synodní senior Josef Souček zemřel v roce 1938 po dlouholeté práci pro církev i pro národ. Jsme za něho Pánu Bohu vděční.

Miroslav Frydrych

Původ – můj i váš

Dokončení ze str. 1

Jimky, může slyšet o svém oprávnění žít, podmanit si zemi a panovat nad vším živým (Gn 1,28). Potíž je v tom, že Písmo adresuje toto Boží pověření určitému člověku, jehož jméno je Adam a Eva. Příkop času, který mne od nich odděluje, je příliš hluboký, abych jej přeskočil a stal se jejich současníkem. Avšak tato úvaha je zcela marná, protože do toho pověření vstoupil hřích a lidé byli vyhnáni z Boží blízkosti: stali jsme se vyhnanci. U nich, u lidí, u svých předků hledat svůj původ je scestné, pokud nevidíme, že ve dveřích každého rodu leží hřích, vzpoura proti Bohu a vražda. Jiné rody nejsou. Na počátku velké kariéry a velkého majetku je vždy velká loupež nebo vražda. Takový soud vyřkl velký americký básník W. Whitman (1819 - 1892). Mohl by být velký církevní majetek výjimkou?

Do tak beznadějně situace musel vstoupit zcela nový příběh nového Adama, Božího Syna, Ježíše Krista. Zatímco se velmi zřídka stává, aby někdo vstoupil jako cizí do mocného a bohatého evropského nebo amerického rodu přiřazením nebo přivdáním, rod Ježíše Krista je otevřen každému, kdo do něho vstoupí

dvěma, vírou v Ježíše Krista a křtem ve jméno celé Boží rodiny, Otce, Syna a Ducha svatého.

Ježíš se narodil, aby byl dvěma, jimiž vstupují hříšníci, kteří se znovu rodí jako noví členové do jeho rodu kmenu a přijímají dědictví, které

Jaromír Čábela 75 let

Jaromír Čábela, kurátor evangelického sboru v Kolíně, se narodil 12. července 1933. Po studiu pracoval celých 39 let v kolínském Koramu (rafinérie minerálních olejů), zároveň byl dlouhá léta předsedou sportovního oddílu Jiskra Kolín, také aktivně sportoval. Po listopadové revoluci 1989 byl zvolen místostarostou města Kolína. Už po čtyři desetiletí pracuje ve staršovstvu sboru, teď ve funkci kurátora. Působil v seniorátním výboru Poděbradského seniorátu, v letech 1983-1995 byl seniorátním kurátorem. Ještě letos zasedal na synodu. Jaromír Čábela je napořád člověk plný energie, milující svůj sbor a církev. Ta láska se třeba promítá do úpravy hřbitova či do opravy velimského kostela před lety, ale také do úsilí o krásný sbor, kde by lidé našli svůj domov. A to poslední: náš kurátor má mnoho přátel po Evropě, které také rád navštěvuje, od Kamence po Sv. Mikuláš v Sársku a až po

patří Božím dětem.

Post scriptum: Říkám to tiše jako důvěrné tajemství, neboť evangelium je slovo o lásce, která je určena všem, ale děje se jednotlivě, téte a` téte - o samotě, za zavřenými dveřmi.

Josef Veselý

nizozemský Mijdrecht a Utrecht. A získává si i další přátele. Za tím vším je pevná zakotvenost v rodině díky věrné manželce Maruši a zakotvenost ve sboru a v církvi. Vyprošujeme Jaromírovi pro další roky Boží požehnání.

-mf-

Dary na tiskový fond

Frankovský Pavel - Plzeň	250 Kč
Heczková Anna	1000 Kč
Hejzlar Samuel - Luh n. Morání	300 Kč
Jelínkovi - Oráčov	2000 Kč
Mařasová Marie - Švýcarský	500 Kč
Moses Ladislav	1000 Kč
Sláma Milan	1000 Kč
Vandas Jiří	1000 Kč
Vávrová Marie	500 Kč
Vedralová Miloslava - Praha 10	1200 Kč
Všem srdečně děkujeme	

Inzerce

HLEDÁM HOSPODYNÍ PRO PANÍ NA VOZÍKU (50 LET) OD ŘÍJNA 2008 vždy dva týdny v měsíci. Rakousko, venkov u Lince. Fyzicky nenáročný, vhodný pro svěží důchodkyni nebo i pro maminku s jedním dítětem od 4 let. Řidičák netřeba. Schopnost dohovorit se německy nutná. Tel: 608 367 176, dsoltesz@seznam.cz

č. 22

O. S. HEWER HLEDÁ PRO PRAHU vedoucí/ho osobní asistence. Informace www.pecovatel.cz mobil 777 155 553, marusak@pecovatel.cz

č. 19

ZDRAV.SESTRA, STUDENTKA 1.LF UK shání ubytování v Praze. Mohu poskytnout asistenci seniorům, postiženým, hlídání dětí. Tel: 728 114 303, jane.z@seznam.cz

Pozvánky

KALVINISTICKÉ SYMPOZIUM se koná ve dnech 4.-7.srpna 2008. **Místo:** Farní sbor ČCE v Lounech, ul. Českých bratří 1510 **Cílová skupina:** starší mládež, třicátníci, střední generace, senioři, laici, kazatelé, ekumena. Jedná se o setkání zájemců o Kalvinův život a dílo pořádané několika faráři ČCE. Aktivní účast přislíbili: Tomáš Pavelka, Jan Kupka, Robert J. Hřebíček, Adam Balcar, Filip Susa. Zazní referáty na témata z Kalvínova života a teologie, jako např. o svátostech, o církevním uspořádání, o dvojím předurčení aj. Účast ohlašujte přímo na faře v Lounech e-mailem či telefonicky: louny@evangnet.cz, 415 652 618. Tam také dostanete podrobnější informace.

Oznámení

Vyšší odborná škola sociální a teologická „Dorkas“ v Olomouci oznamuje, že do 15. srpna je možnost přihlásit se k přijímacímu řízení pro denní studium oboru "sociální a teologická činnost". Bližší informace na www.dorkas.cz.

Vzpomínka

Na 13. červenec 2008 připadá 100. výročí narození sestry Marty Čejkové roz. Vilímové. Vzpomínáme s vděčností nejen na její věrnou práci v církvi po boku svého manžela Karla Čejky v Křížlicích, Mladé Boleslavi a v Děčíně, ale také na vše dobré, co přinášela všem v naší široké rodině a čím obohatila naše životy.

Mahulena Čejková

EVANGELICKÝ TÝDENÍK - KOSTNICKÉ JISKRY Vydává Kostnická jednota Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz www.evangelickytydenik.cz Řídí redakční rada. Redaktor: Ladislav Mečkovský Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává. Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč. Č.ú.: 1932069379/0800 Tiskne Grafotechna Distribuci provádí společnost *Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickacentrum@mediaservis.cz, příjem reklamaci: 800 800 890. *A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851 Registrační číslo MK ČR: E 365

Bohoslužby

BRNĚNSKÝ SENIORÁT

Československá církev evangelická BOSKOVICE, Ne 9.30 Hybešova 1446/9, f Marek Zikmund **BRNO –HUSOVICE**, Ne 9.00 Netušilova 720/26, f Štěpán Hájek **BRNO – ŽIDENICE**, Ne 9.00 Konečného 6/8, f Pavel Kašpar **BRNO I**, Ne 8.30 a 10.00 (červenec-srpen 9.00) Opletalova 600/6, f Jiří Gruber, f Olga Tydlitátová **BRNO II**, Ne 9.00 Lidická 719/79, f Jaroslav Vítek , f Jiří Malý **BŘECLAV**, Ne 10.00 U potoka 383/34, f Daniel Blažek **DAMBOŘICE**, Ne 9.00 Dambořice 73, f Jana Gruberová **HERŠPICE**, Ne 9.30 Heršpice č.117, f Jarmila Řezníčková **HŘABĚTICE**, Ne a c 9.00 Šanovská 304, a Ondřej Titěra **HUSTOPEČE U BRNA**, Ne 10.00 Masarykovo nám.390/4, a Marián Šusták **KLOBOUKY U BRNA**, Ne 9.30 Brněnská 218/30, f Luděk Korpa **MIROSLAV**, Ne 8.30, 19.00 Husova 44, f Ondřej Titěra **MORAVSKÁ TŘEBOVÁ**, Ne 9.00 (c 13.30) Svitavská 961/40, f Alois Němec **NIKOLČICE**, Ne 8.15 Nikolčice č.70, a Marian Šusták **OLEŠNICE NA MORAVĚ**, Ne 9.00 Rovečská 131, f Olga Smrčková **PROSEČÍN U BYSTRICE NAD PERNŠTEJNEM**, Ne 9.30 Prosečín u Bystrice nad Pernštejnem č.44, f Jaroslav Coufal **ROVEČNÉ**, Ne 9.30 Rovečné č.174, f Ondřej Ruml **SILŮVKY U BRNA**, Ne 8.30 Kopaninky 184, f Martina Kadlecová **SVITAVY**, Ne 9.30 Polická 3, f Josef Valenta **VANOVICE**, Ne 9.00 Vanovice č. 60, f Pavel Freitinger, f Lenka Freitingerová **VESELÍ**, Ne 9.00 Veselí č.21, f Jan Keller **ZNOJMO**, Ne 10.00 Rudoleckého 928/15, f Jana Špinarová

Církev bratrská BRNO-BETANIE, Ne 10.30 Ostrá 14, Pavel Lukáš **BRNO – KOUNICOVA**, Ne 9.00 Kounicova 15, Jan Asszonyi **BRNO – KRÁLOVOPOLSKÁ**, Ne 10.00 Královopolská 810/74, Jiří Lukl **KYJOV**, Ne 9.30 Urbanova 716, Jan Asszonyi **LETOVICE**, Ne 9.00 Okružní 13, Zbigniew Lipus **OLOMOUC**, Ne 10.00 Mariánská 3, David Beňa **PROSTĚJOV**, Ne 9.00 Šárka 10a, Ernest Welszar **TŘEBÍČ**, Ne 9.30 Kpt. Jaroše 638/7, Roman Neumann

Evangelická církev metodistická BRNO – BYSTRC, Archa, Ne 9.00 Lýskova ul. , k Jana Křížová **BLANSKO**, Ne 11.00 Masarykova 13, k Jana Křížová **MIKULOV**, DDM, Ne 8.30 Vrchlického 11, f Michal Kostka **VALTICE**, Ne 10.00 Příční 31, f Michal Kostka **NOVÝ PŘEROV**, Ne 15.00 (střídavě s Drnholcem) Nový Přerov 15, f Michal Kostka **DRNHOLEC**, Ne 15.00 (střídavě s Novým Přerovem) Tyršova 8, f Michal Kostka **ZNOJMO**, Ne 9.30 Chelčického 2, k Miroslav Čížek

Bratrská jednota baptistů BRNO, Ne 9.00 Smetanova 20, k Pavel Coufal **BLANSKO**, Ne 9.00 Svatopluka Čecha, k Michal Petratur **OLOMOUC**, Ne 9.30 Klub Sidia, tř.Kosmonautů, k Petr Coufal

LETNÍ PŘÍLOHA

Marek E. Světlík: Díky, Adame

Nakladatel : M.E.S.S

ISBN: 80-239-3779-0, EAN: 9788023937794

Formát: 194 stran, 21x15cm, česky, brožovaná vazba, 260gr.

Rok vydání: 2005 /1. vydání/

Kniha připomíná zkušenosti člověka, jenž si „na náměstích vycinkal“ dnešní dobu, ale především zažil hrůzné události minulého století: válku, teror padesátých let, osmašedesátý se vším všudy, ale i normalizační bezpráví a blbnutí. V knize tedy pší o některých událostech ke konci války (o náletech), o únoru 1948, o popravách a lámání osobností v padesátých letech, o závanu uvolnění koncem 60. let a Palachově sebeoběti; několika obrazy shrnují období normalizace, ale i dobu po převratu s jejími negativy, která protagonista knihy vnímá trpělivě.

A několika obrazy, aby děj nebyl vytržen z dějinného kontextu, popisují studentské revoluční nálady konce 60. let i jinde v Evropě (Finsko, SRN).

Přes všechna napětí, která líčí, je kniha pokojná: její člověk na svou dobu nahlíží pohledem vědomého křesťana, který i přes váhání ve víře, ke kterému dospěl pod tlakem všech událostí doby, opět nachází své místo v životě. Kniha vyjadřuje přesvědčení, že i praktikující věřící se svým životem podíleli, byť jen z malé částky, na celkovém pnutí doby, které přemohlo komunistický útlak a přispělo k návratu naší země k jejím historickým kořenům. Vypráví o společenském působení lidí zakořeněných v církevním životě. Některá témata čtenáře nutí k častému zamyšlení.

Marek E. Světlík

(ZÁVĚREČNÁ KAPITOLA)

Od převratu už uplynula řádka let a země stále žila v euforii. Proč? Nekonaly se žádné opasky! Asi právě proto ta euforie. Ale bylo to tady, i když to přese všechno bolelo. Adam se vrátil s rodinou z Finska, nemělo cenu komukoli cokoli vykládat, nikdo by to nechtěl pochopit. Vrátil se ke svému řemeslu, ale euforie držela i jeho.

Mohlo se, smělo se, nebyl strach. Tedy byl, z mafie. Ten výraz se skloňoval, ale nikdo nebyl schopen určit, o čem je řeč. Prostě mafie. Ta se rozlezla po zemi jako mor. A staré struktury strouhaly mrkvičku: „Teď vidíte, zač je toho loket, ta vaše demokracie!“ A dobře věděly své. A tak se stále nadávalo, jako zastara. A kdy se nenadávalo? Ale dnes přese všechno to bylo radostné.

Tak třeba Českobratrská církev evangelická slavila výročí svého založení, ke kterému její otcové, představitelé tehdy církve Reformované a Evangelické luterské, dospěli hned po vzniku Československé republiky v prosinci 1918. Bylo to hezké setkání, žádné tirády, žádná paráda, ale nechyběla ani legrace a hlučící veselí, jak tomu bývalo při společných setkáních v létě v zimě, na brigádách, na kurzech, na horách či sborových setkáních, prostě tam, kdekoli se dva nebo tři z těchto nejmenších sešli. Zcela v duchu jedné z těch nejvěrnějších této církve, která před desetiletími žádala svého oddávajícího duchovního, aby největší ozdobou její svatby bylo kázání. A vzpomínalo se. Dlouze. Však se mělo nač! Zahraniční host oslav se podivil, jak čeští evangelíci dokáží naslouchat tolika řečem.

A to ještě nevystoupil biskup Radkovský, představitel plzeňské římskokatolické diecéze. Při jeho pozdravu se všichni přítomní drželi pevně svých židlí. Ano, již jsme to četli, ale proč to nezopakovat: hovořil o významném příspěvku pro českou křesťanskou pospolitost, ekumenickém překladu Bible, který v šedesátých a sedmdesátých letech vznikal především díky péči teologů dnes slavicí církve. Přítomným se až zarazil dech, když naslouchali slovům biskupa. Vždyť pro české evangelíky druhé půle 20. věku má překlad tentýž význam, jako měla pro jejich dědy a báby Kralická šestidílka. Znamenala soudržnost ve víře, ale i vzájemnou soudržnost v jejich církevních společenstvích, ve farních sborech.

Ve školách se dnes již málo hovoří o významu Kralické bible pro český moderní jazyk. Moderní jazyk je dnes úplně jinde, ale ať chceme nebo ne, bez Kralické by nebyl takový, jaký je, byl-li by vůbec – a i když ta je nám již archiválií, bez ní bychom prostě nebyli tam, kam jsme se dostali. Kam jsme se dostali? Dostali jsme se dál, nežli naši otcové? Vlastně jsme byli na tom jako oni. Uchovali jsme si své i ve vichřicích časů!

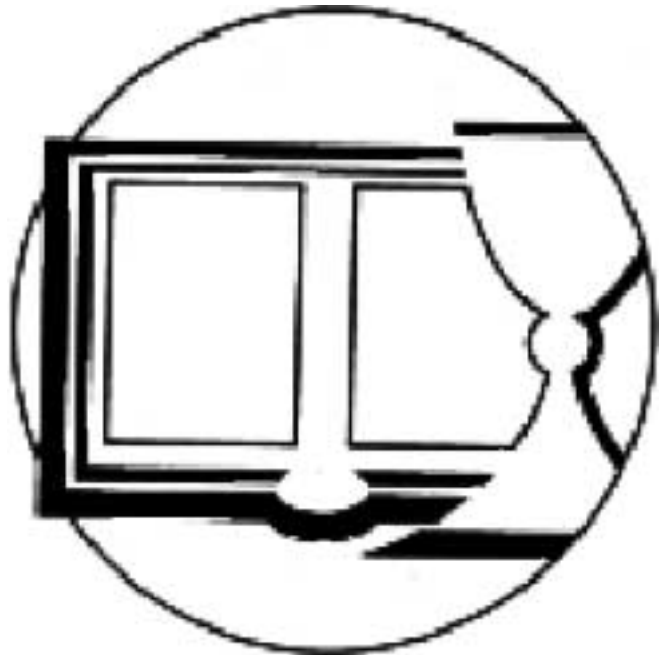
Adam Stava seděl v zadní řadě ve Smetanově síni Obecního domu. Tam také se před těmi osmi desetiletími čeští reformovaní a luterští církevní hodnostáři dohodli na spojení svých církví a vytvořili dnešní Českobratrskou církev evangelickou. Jejich potomci se tady sešli, aby se radovali, že se dokáží i dnes po vzoru svých prabáb vzdělávat, a to i v době počítačů a letů do vesmíru, v době zárodku globalizace, s níž se pomalu sžívali.

Cinkali skleničkami, jak si připsjeli, usrkávali kávu ze svých šálků, bez okolků drobili z ukusovaných zákusků, jak nestačili ani polknout, když si vzájemně chtěli co nejvíc povědět. Uprostřed nevázaného veselí přítomných se Adam stáhl sám do sebe. Často mu otec zdůrazňoval, proč dostal své jméno, mezi vrstevníky tehdy opět neobvyklé. I za to mohla válka, vlastně nacismus, prostě nacistická zvůle, která vyžadovala, aby v době německé okupace každý občan doložil svůj árijský původ. I František Stava se této svévoli podřídil, a i z toho vytěžil své. Matrikář na úřadě mu za úhradu vypsal po pořádku jména všech předků, tak jak předcházela jeho otcí, také Františkovi. Vyčetl různá jména, nejčastěji se objevovalo jméno Josef a Jiřík. Nejstarší zaznamenaný

však pocházel z půle sedmnáctého století, nějaký Adam Stava, který si vzal za ženu Annu, jejíž příjmení však není vůbec uvedeno. Jen rok jejich sňatku 1665. S obdivem vzpomínal Stava na archiváře svého rodného místa, jak dokázali zanást jména všech jeho předků. Jako nevěsty se vystřídala děvčata snad ze všech dnešních rodin, žijících již v mnoha pokoleních na zdejších březích Olešenky. Uvědomil si, jak jsou v této oblasti téměř všechny rodiny spřízněny. Pravda, podle archivních záznamů si některý Stava vyrazil i dál. A dobře udělal! Jejich rod se alespoň poněkud ozdravil. Ale i ty vzdálenější námluvy vedly nanejvýš tak někam přes kopec. A když se za války mladým Stavům narodil jejich druhorozený, bez váhání mu dali jméno nejstaršího archivně doloženého Stavy. To jméno se v rodopisu víckrát neobjevilo, i když se na něj vzpomínalo. Až nyní, podle uvážení rodičů. Kdoví co je vedlo k rozhodnutí svého syna tak pojmenovat. O starém Adamovi se na Rzech vědělo i mluvilo. Z pokolení na pokolení si rodiny sdělovaly jeho vzdor, kterým si uchovával pronásledovanou bratrskou víru mezi všemi utraktivy, kteří i v těchto končinách představovali náboženskou většinu. Pocházel ze dvora Dlouhé, přes kopec od Hrádku, směrem na Olešnici a na sklonku svého života zažil na svém dvorci misii, která měla zajistit, aby se jeho žena již nedokázala ve své hluboké víře modlit a nerozuměla biblickým textům. Učívali jsme se to v dějepise, jak letopisec legát Piccolomini, tedy pozdější papež Pius, hovořil s obdivem o náboženském vzdělání husitských žen: Bibli prý vykládají lépe nežli leckteří panáčci. Anna, jedna z těch vykladaček písma, přivedla Adama Stavu ze sedmnáctého století k poslušné bratrské víře. Zřejmě to byla její láska ke kralické Šestidílce, kterou jejich potomci nedávno vykopali ze skály, na níž stojí stavení Stavů. Nebyl to však až tento

Kostel Českobratrské církve evangelické v Merklíně

předmět doličný, co určovalo Stavovu rodinu našeho věku? A Adam dvacátého století proklouzával životem své doby. Ve škole se opět zabydlel, co mu zbývalo. Prý ale trvalo, než se přizpůsobil. Co to odcizení způsobilo? Dva roky jiného prostředí, anebo prostor, ve kterém se po ty dva roky Adam spokojeně proháněl? Jiní zase, poměrně s obdivem, připomínali, že prý ho přechod zpět vůbec nepoznamenal.

Ano, díky Bohu, Adam se nechal sdružovat, byť i s vlastním, jedinečným úhlem odklonu od fyla svého prapůvodu, kdy se každý paprsek jeho vychýlení přese všechno vztahoval ke středu přeslenu, svazku, do něhož, dle jezuitského myslitele, fylum přerůstalo.

Jak jinak, když i Adam, jako i jiní jedinci, tápal. A co víc, budou tápat. Ale nechávají se utvářet! Ale když potom vyrazí, pozor na odpoutávání od vlastní individualizace! Ta musí nutně spět vpřed, a nejen do pochybné, nahodilé, až svévolné rozmanitosti tápavé mnohosti, jež se vymaňuje ze spění a odpoutává se od reflexe vlastního úsilí. Ať si Adam pociťuje zpomalování rytmu své krajiny! Ale mnohá rozmanitost hrozí příživnictvím, snad, čtenáři, spíše porozumíš, napíšu-li parazitováním. Ano, pozor na parazity, na ty malé dáblíky, kteří nám mimo jiné způsobují i tolik běhání, dokud je všechny nespláchneme.

I lidová pohádka o nich ví své! A my si je neuvědomíme? Necháme si jimi nahlodávat své ustálení, které tolik potřebujeme?

Při církevních oslavách ve Smetanově síni Adam seděl a hleděl slepě před sebe. Byl si vědom vlastní rozbíhavosti, a tak si chtěl uvědomit alespoň úhel svého vychýlení, jeho mezní bod, za kterým nastává sklouznutí z cesty. Dodnes hledá místo dopadu po tom obrovském skoku, na který se rozeběhl. Najde ho? A víc! Udrží si směr svého rozběhu ve víru vichrů a bouří věků minulých i dob nadcházejících? Vybral si správnou startovací dráhu? Nepřešlápl? A co to místo dopadu po obrovském skoku, ke kterému dospěl, ke kterému se odvážil? Bude ho stále vyhledávat? Musí. Musí věčně hledat nové a nové obnovování!

Oddechl si, že nezahlédl protestující skupinky naivních evangelických snůlků.

Pravda, pravda, pravda?

Slogan těch protestantů! Ale i jejich pravda moc ublížila a zranila. No, pranice z toho nebyly, ti druzí se stáhli, ale...!

Uvědomil si Adam cíl dopadu? Se startem si poradí. Dobře si promyslel, řekli jsme si to již, jak se rozeběhnout, kudy běžet. O trati svého dlouhého běhu ví, ale ví, kam doběhne? A kdo to vůbec ví? Ano, dnes již běhá. Je běžcem, dokonce na dlouhé tratě. Kdepak vláček. A jednokolejka? Romantika mládí! Adam se již dávno nevozí!

Teď slyšel zadout zvuk polnic. Ten již dávno od startu až dodnes doprovází jeho běh. Zní v rytmu jeho kroků. Startovní listina je přísně vedena. Každý účastník běhu života je v ní zanesen. Každý účastník toho běhu může zvítězit! Nikdo není první, ale všichni musí doběhnout. A vítěz je každý, kdo doběhne. Jak snadné. Slyšíme to stále. Ale málokdo doběhne. Jak to, že jsou takové ztráty? Takový odpad?

„Adame, nepůjdem se po všem proběhnout?“ plácnul ho po zádech Karel, který k němu přistoupil a vyrušil ho z přemítání. Ne nadarmo lidé z Interkalichu druhé půle šedesátých let, dnes jich tu bylo hojně, pěstovali sport. Fotbal, cvičení v tělocvičně, to všechno byla průprava na jejich výslapy po horách. Dodnes vzpomínají na svou výpravu do klášterů rozsetých po karpatských výšinách. Jednotlivé túry se stoupaním i několik set metrů tehdy zvládali a ještě si stačili zdůvodňovat své výkony. Určili si klášter, ke kterému se chtěli dostat, a během cesty se roztrhli. Vybrali si rozmanité cesty, jedni karpatskými vesnicemi, jiní dali přednost zlézání horských štítů, ale do kláštera se museli dostat. A došli.

Interiér kostela Českobratrské církve evangelické v Praze - Smíchově

Nikdo z účastníků výpravy neodpadl. Ano, zvítězili. Překonali všechny překážky, které si již před staletími zdejší mniši sami vytkli. Tehdy ti mladí lidé pochopili, co to znamená dokonat svůj běh. Spěli výš a výš. Ale pozor, jak připomíná náš myslitel: Není vrcholků bez propastí. A dutí jejich polnic, jejich běh k vítězství, oslnivá běloba jejich bytí zahнала šelmu, jež se Adamovi zjevovala na moři a už se ho zase zmocňovala. Chtěla běsnit jak tehdy na moři, dobývala se do sálů, ale bezzubá, bezrohá zde jen poletovala jak pohádková bílá paní a sama od každého z přítomných ucukla, jak jen se o ně otřela. Že by cílová rovinka?

Tehdy na moři Adam potřeboval pomoc, aby mohl pokračovat ve svém běhu vítězství.

Kam, kde je! I když to je prý slzavé údolí, na jehož cestách kdekdo klopýtně. Jammortal si pojmenovali obyvatelé pražských Nuslí svou čtvrt. Lidé myslí vůbec víc na utrpení než na radost, na strasti než na potěšení. A co by ještě nechtěli. Navymýšlí si. Co vidí, o čem slyší, co spřádají?

Od lidových vyprávěček při draní peří či jiných starodávných činností přes fausty, golem, dráculy až po fantomasy, 007 a jiné fantasmagorie, jimiž si lidé vysvětlují, obhajují či zdůvodňují svou sebedůvěru, sebejistotu, jimiž si dodávají odvalu pro svůj běh. K čemu? Ptáte se. Rozhlédněte se kolem! Cožpak dění kolem nás nevyžaduje notnou dávku otrlosti? Aby ne, když si člověk sáhl i na prapůvodní zdroje svého lidství; co lidství, přírody! I to mu bylo dopřáno. Jak s tím naloží? Zatím si tyto doteky zobrazuje k obrazu svému. Čím to? Jak dlouho bude ještě bažit po vysněných silácích, šikulech, ba i stvůrách a ne po té nabídce, kterou si člověk naší polokoule připomíná vždy počátkem zimy.

V Obecním domě bylo toho dne skutečně rušno. I při programu se po chodbách procházeli známí, konzumovali, co se nabízelo, a hlavně vedli vzájemné rozhovory, které ústily až k rušivým chvílím. O přestávkách následoval doslova gejzír radostných překvapení ze vzájemných setkání a poznání se po mnoha a mnoha letech, po desetiletích. Adam sledoval nová ztvárnění takových lidských představ. Ostatně to krátilo chvíli i jemu. A i jeho to uvolňovalo, to je pravda. A aktivovalo mu to i rozum. A strávení pekla ho vyžaduje až až! Aha, život se vším, co přináší, je Adamovi peklem? Dětskou hru nebe – peklo – ráj zažil, že mu zůstává mementem? Co z toho? Adam je strašpytel. Žádný 007. Bojí se všeho, ale z toho svého jednokolejného vláčku už dávno přestoupil. Co se nacestoval autostopem! Uchvácen sledoval v jednom křesťanském středisku v savojských Alpách přenos prvního přistání člověka na Měsíci. Ano, započalo nové období podmanění přírody člověkem! Ano, nastal nový modus vivendi pro člověka a Adam musel být při tom. To mu již skutečně nestačil jeho vláček motoráček. Toto přistání jednou provždy vyřešilo hospodářské potřeby člověka takovým skokem, že až zmarnilo všechny revoluce sociální i všechny ostatní. Vědomí člověka získalo nové rozměry, které v sobě nutně obsahují jejich řešení. Jak prorocky promluvil Jan Čapek k Howardu Bardovi před svými sdrůzenci!

Ve svém soustředění se náš člověk vracel o jeden historický zlom dějin své země zpět, do toho osmašedesátého, k církevní slávě jejího padesátiletí. Co znamenaly dvanáctky starozákonnímu lidu, pro zemi, kde žil náš Adam, symbolem se stávaly osmičky. I když v těch Čechách jsou chápány spíše fatálně. I osmašedesátý, jak jsme si již pověděli. Co

všechno přinesl. A je pravda, Čechy pěkně zamával. Kdo ví proč? Politicko-společenská katarze? František Stava byl o tom přesvědčen.

Co církev. Ještě stále tomu tak říkáme. Anebo zná někdo lepší pojem pro sdružení těch, kteří používají ratio jen k usnadnění své práce? A vyřešilo by její problém nové pojmenování? A jeho život? A ty osmičky v českých dějinách? To vše se mu stalo mementem pro život podle zásady semper reformare. Na úřadě v Helsinkách se jednou Kováč zeptal, co Adam myslí pojmem staré struktury. Tomu tenkrát připadalo hloupé říkat komunisti, nebo stále bolševici, a tak používal takový neutrální pojem: staré struktury. Kováčovi se ani to nelíbilo, a tak nějak opět provokoval.

A tehdy si Adam uvědomil, jak aktuální je ten atribut užívaný ve vztahu k církvi: semper reformanda!

Oslavy v Obecním domě provázelo skutečně nevázané veselí účastníků: Hluk, hluk, hluk radostných a překvapivých zvolání, řečí, klapot podrážek a podpatků, cinkot nádobí. Adam byl ještě zmlada, kdy lovil a sbíral povědomí o životě, jednoho sobotního podvečera ve Staronové synagóze. Vstupní branka do synagógy nebyla uzamčena. Tenkrát ještě zdaleka nenastal turistický nápor, prošel tedy dozadu ochozem pro ženy. Vedla ho zvědavost. Až ke vchodu se chodbou nesl hluk, jak kdysi u nich ve třídě o přestávce. Jakoby drmolení, které nebralo konce. Až pootevřenými dveřmi spatřil klátící se postavy, jak s pomůckami v ruce či bez nich stále cosi odříkávaly. To si vybavil staré vyjádření: je tu rámus jak v židovské škole. Tato vzpomínka našeho muže provázela při dnešních církevních oslavách. A tato skutečnost mu vadila. Asi z profesionálních důvodů.

V sále neustále probíhaly oslavné projevy. Octl se v napětí. Pořad v sále a bezprostřední přirozené veselí v předsálí, které posluchače v zadních řadách sálu bezesporu rušilo.

Až, jako několikrát s Evou, ve chvílích největšího uspokojení a spolehnutí, nevěděl nic z programu v sále a hluk venku šel mimo něho. Vlastně ne. Sedě na své židli v sále, tleskal těm, kteří skončili své projevy, a současně se vciťoval do shluku již dávno vykrystalizovaných atomů básníkovy kvádr. Ano, nyní se tu již o sebe třely křemeny, které jiskřily, co povídám, plály, a co chvíli se sdružovaly mimořádnou silou vzájemného přitahování, aby se vzápětí rozdělily, vytvářejíce tak rovnováhu společenství, tak jak ho toto místo určovalo. Aby to nebylo slyšet! Ať se Adam zprvu bránil lomozu, který se nesl prostorami, nemohl si od něho pomoci. Ale co nemohl! Vždyť on nechtěl!

Seděl sám. Pocítil žár, jako by se pod jeho židli rozhořel spalující oheň, úpornou bolest, jako by seděl na řevavých uhlících. A nejen to. Cítil - snad ne pach spalujícího se masa? Ano, on hořel! Opět pocítil osamocení jako tehdy na lodi při plavbě do Helsinek. Ale teď ho nesvíral pocit marnosti jako na moři. V tu chvíli mu skanuly slzy po tvářích, doslova se kutálely. A pocítil, jak se žár pod ním náhle rozlil a zachvátil všechny prostory a on teď seděl doslova ve středu Ohně, jenž kolem plál tou nejbělejší září. Ten tam byl pach spáleniny, ta tam byla bolest. Ve srovnání s tímto ohněm pozemské katastrofické požáry působily jak Alšovy ohníčky za podzimních smrákajících se odpolední na sklizených polích, zažehnuté mladičkými pastevečky. Naším Ohněm, ten ale plál, jak zpívá básník, a plápolá i nadále a plát bude na věky, skrytí v hloubi jeho plamenů, které s hřmotem spalovaly vše nečisté, s úsměvem a v té nejlepší zábavě procházeli všichni přítomní s hlučným cinkotem sklínek chutného moku, jak si opětovně připjeli na pozdrav a na radost

ze setkání a stále až bezohledně kolem sebe drobili pochutiny, z nichž si přikusovali, a polykali vše plnými hrdly, právě tak, jak si připjeli z cinkajících skleniček. Řeči se vedly, vtípky sršely, vzpomínkami se žilo. Bylo nač... Je ten oheň nesežehl – již dávno byli zakalení údělem svým i svých předků. Údělem střídání dob, ale i mrazu bitevních polí, popravišť, věznic a káznic do ruda vybarvených tou prazvláštní purpurovou lidskou šťávou, jejíž sedlinu věky již dávno přetavily v karmín. I náš Adam, ten křemínek jiskřící při každém dotyku, natož úderu, nyní doslova sršel. Ano. Již nehleděl do hlubin země, do nichž se chtěl na širé mořské pláni uchýlit. Co chvíli některý z přátel, když procházel kolem, ho bujaře plácl po rameni. To se valily balvany pod sílou erupce toho vše otřásajícího ohnivého společenství a prostředí.

Kam se hrabou všechny rachejtle a petardy, gejzíry ohňostrojí proti Ohni, který spaluje vše nečisté a naše vzrostlé kmeny tak chrání. Je tu stále tentýž a na věky.

„Tluče bubeníček, tluče na buben...," najednou Adam zaslechl popěvek klukovské písně a hlas, na který nikdy nezapomene. Nemůže!

Vzpomínka, kterou mu hlas vyvolal, dunivý oheň naráz ztišila a uhasila a nahradila ho. Dunivý oheň, který Adama provázel celé dnešní shromáždění, mu v tu chvíli utichl a zmizel. To se před mužem postavili Tomáš a Líba Vančurovi. Tomáš s jejich klukovským popěvkem a Líba se smíchem naplno, od ucha k uchu, svobodná, právě tak, jako když vycházela s Adamem ze Slávie, kde potřebovala slyšet jeho ano.

Adamovi bylo okamžitě jasné: Jak by tu oni mohli chybět! Tomáš ani nestačil přerušit svůj zpěv a Adam se halasně jak ve chvalském třešňovém sadu připojil. Píseň svého útlého dětství již společně dozpívali do konce. Bez bubínků, i přesto k údivu přítomných, ale také k jejich pobavení. Co na tom, že to mnohé pohoršilo. Ale křepčení jejich skupinky a jejich hlasy, za ta léta vycvičené nedělními chvalozpěvy, strhly nakonec i ostatní a předsálím slavnostně naladěné Smetanovy síně se jako gejzír radosti ze shledání po těch desetiletích, a vůbec po útrapách, které přítomní společně po dlouhá desetiletí prožívali, nesly i tóny prosté národní písně Tluče bubeníček...

Dopisují toto vyprávění, pročítám, co všechno má Adam za sebou, a když jsem si to promýšlel, zcela bezděčně mi přišel na mysl údiv:

Ecce homines!

Nepátrej, čtenáři, po konkrétním Adamovi. Neobjevil bys ho! Takových lidí je bezpočet, i když se ztrácejí v bezejmenné mase lidstva naší doby. Jak ta jehla v kupce sena. To přirovnání přišlo zcela bezděčně na mysl. Vyžaduje však připomínku: budeme-li kupku sena přehazovat, abychom našli jehlu, může nás pořádně bodnout. Ano, spíš dřív píchne, než ji najdeme.

A zvědavého čtenáře tak i bodne postava Adama Stavy. Jako by se na něho hodil dnes již zapomenutý kralický biblický příměr – chudí duchem.

Ani padouch, ani hrdina. A už vůbec ne šedá zóna!

Výraz chudý duchem je většině čtenářů již neznámý, drtivě většině těžko srozumitelný, ale přese všechno v naší společnosti tolik potřebný. V Bibli jsou takto označované osoby navíc velebeny! Divili bychom se, kolik jich přese všechno najdeme i dnes mezi sebou.

Hledejme je! Ptejme se na ně, na prostředí, ve kterém se pohybují – tiší v zemi.

Kniha nechce jitřit, ale rozhodně chce varovat před zapomináním a podceňováním příčin všeho, co si člověk i v minulém století musel vystát. Upomíná nás na duchovní lhostejnost a nedbalost, do které život svou náročností člověka strhává. Ať v minulosti nebo dnes.

Kostel Českobratrské církve evangelické v Praze - Braníku